

SZOCIOFOTÓ TEMATIKA

„A(z) Magyarország Felfedezése Alapítvány támogatása
szakmai program megvalósítását 2020. évben
a Magyar Művészeti Akadémia támogatta.”

Magyarország felfedezése

Megrendelő: Magyarország Felfedezése Alapítvány
Készítette: Barakonyi, 2020

Magyarország felfedezése

Szociofotó tematika	
Kurzus címe:	Szociofotó
Kurzus kódja:	
Teljesítés módja: (írásbeli v. szóbeli vizsga, zárthelyi dolgozat, szem. dolgozat, beszámoló, stb.)	Évközi, megajánlott jegy Kötelező, aktív részvétel a szemináriumokon. Tetszőlegesen választott szerző vagy projekt írásos bemutatása, önálló fotósorozat készítése, annak a konzultációk alapján történő megszerkesztése. A megajánlott jegy szóbeli vizsgán javítható.
Időpont (nap és órakezdés):	
Heti óraszám:	2
Kreditek száma:	3
Oktató neve:	
Beosztása:	
A tárgy rövid leírása	
<p>A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a társadalmilag elkötelezett fotografiai műfajokat, azok jelentősebb hazai és külföldi szerzőit. Ezek mellett összehasonlító szempontokat kapjanak a humanitárius fotográfia rokonterületeire, úgy mint dokumentarizmus, szubjektív dokumentarizmus, sajtófotó, és az aktivista, beavatkozó látásmód a fotográfiában.</p>	

Támogató:

Magyarország felfedezése

Kurzus kimeneti kompetenciák

A kurzus kettős kimeneti kompetenciát fejleszt:

1. *Kritikai kompetencia:* a hallgató értő szemmel nézze a fotográfia különböző műfajait, azok között képes legyen a különbségeket felismerni, a létrejött művek társadalmi szerepét megítélni.
2. *Alkotói kompetencia:* a hallgató képes legyen önálló témaválasztásra, szerezzen szempontokat a terepmunka megszervezéséhez, lebonyolításához. Az elvégzett munkát szerkessze meg és prezentálja önállóan. (Esetleges publikációs hely, kiállítás elméletbeli megválasztása, annak indoklása)

A tantárgy egyszerre gyakorlati és ismeretelméleti tudást ad. Legfontosabb célja a fotográfia körüli etikai kérdések megismerése és az ezekről való önálló gondolkodás kialakítása. A tanórák alapjai különböző, társadalmilag elkötelezett és érzékeny fotográfiai projektek megismerése, ezek fontosságának megítélése. Fontos, hogy a hallgató megismerje a leggyakoribb etikai hibákat, vétségeket, saját projektjei során ezekkel tudjon számolni, ezeket képes legyen tudatosan elkerülni. Ismerje meg a fényképezéssel kapcsolatos hatályos jogszabályokat, ezeket figyelembe véve járjon el már a kurzus keretében készülő munkájánál is, az ebből következő kérdéseket lássa és ismertesse a munkájára vonatkozólag. Ha a kurzus keretében készülő anyaga szempontjából ez nem releváns, hozzon rá kortárs példát a jó, vagy a rossz megoldások közül, emellett tudjon a jogszabályokat nem érintő, de érvényes etikai aggályokat megfogalmazni.

Tanulmányi előfeltételek

(előzetes ismeretek, amelyek meglétére alapoz a tantárgy)

A tantárgynak előtanulmányi feltétele nincs. A tantárgy ismeretbővítő kurzus is lehet, nem szakirányú hallgatóknak. Alapvető fotográfiai ismeretek ajánlottak. Egy a fényképezésre alkalmas eszköz napi rendelkezésre állása elvárás.

Támogató:

Magyarország felfedezése

A tárgy elvégzésének feltételei (megfelelt/nem megfelelt)

A tárgy szeminárium, látogatása kötelező. A hazai felsőoktatásban bevett gyakorlat szerint 3 hiányzás megengedett, ami ebben az esetben 3*90 perc (azaz másfél tanóra).

Jelenléti ív nincs. Az első két óra: tartalmi felvetés és technikai bevezetés után először a “beugró feladattal”, majd később célszerű ha óráról órára már saját képekkel is érkeznek a hallgatók. Ezek közös értékelése, ezeken keresztül a szerkesztési elvek megismerése meghatározó lesz a kurzus ideje alatt.

Ha valaki az órákat látogatta, akkor a tárgyból jegyet kaphat. A jegy lehet gyakorlati jegy, vagy annak hiányában vizsgajegy.

Megjegyzés:

Tapasztalatom szerint óráról órára nehezen készülnek el a gyakorlati feladatok, de ezek hiánya releváns tapasztalatok nélkül hagyja a hallgatókat. Gyakorlati tapasztalatok nélkül a szociofotó oktatása nem lehet elégséges. Ezek nélkül a szociofotó nehezen és hiányosan értelmezhető, egy esetleges terepmunka megtervezése és megvalósítása is kudarcra ítélt. A hallgatóknak a kurzus végére tisztán kell látni saját technikai és tudásbeli képességeiket, ezek nélkül, kizárólag elméletileg, mások munkássága is csak kétesen ítélni meg, valós és érvényes kritika megfogalmazása sem lehetséges. A tanórák egyik részében a hallgatók hozott képeinek közös értékelése zajlik.

Támogató:

Magyarország felfedezése

Gyakorlati jegy

(1-5)

Alapvetően két gyakorlati feladatot kell elvégezni a kurzus ideje alatt. Az első ún. "beugró feladat" nem számít bele a félévi osztályzatba, de elvégzése kötelező. Ezen feladat alapján mérhetőek fel a hallgató gyakorlati képességei, különös tekintettel a kamera használatára. A kurzus látogatásának a kiforrott mesterségbeli tudás nem feltétele, ezért is fontos bepillantást nyerni és az órák során a hallgatót a saját képességeihez mértén értékelni. A munkájával megfogalmazott bíráló is csak így lehet inspiráló.

A beugró feladat címe: Egy napom. A hallgatónak egy saját maga által választott napját kell dokumentálnia reggeltől estig. A feladat nehezen megkerülhető, mert bármelyik nap el lehet végezni, nincs semmiféle tartalmi megkötés. Természetesen célszerű ha egy tartalmasabb napot választanak erre, de a terepmunka természete is gyakran olyan, hogy nehéz kihámozni, megfogalmazni a történéseket. A lényeg a képi megfogalmazással való gondolkodás, történetmesélés. Fontos az idő arányos szekventálása, a kevésbé eseménydús pillanatok beszédes rögzítésének megoldása. A saját maga által választott biztonságos környezetben a hallgató nem kényszerül nem várt helyzetek megoldására, nem érik kellemetlen benyomások kívülről, csupán saját képességeivel kell megbirkózni, azok határait számai szempontok szerint feltérképeznie.

A nagy feladat kidolgozása alkalmas önmagában az érdemjegy megszerzésére. A hallgatók több lehetőség közül is választhatnak, önálló ötletek megvalósítására is van lehetőségük. A cél itt az, hogy olyan feladatot találjanak, amivel rendszeresen, óráról órára tudnak foglalkozni. (Ezért is célszerű ha az órák között nem egy, hanem két hét telik el.) A másik és talán sokat fontosabb dolog, hogy a téma kiválasztásával a kidolgozás során ne ütközzenek képességeiket meghaladó problémába, ezért sem kell valós szociofotó sorozatot létrehozni egy számukra idegen terepen. Természetesen aki alkalmas a feladatra az csinálhat ilyet is. A választható lehetőségek alapja a hallgató hétköznapijai. Leíró sorozatának témája lehet saját családja, lakó- vagy élettársa, de választhat bárkit a saját életéből, akit eléggé ismer ahhoz, hogy a fényképezés során ne kelljen az idegen ember, idegen környezet okozta, megjegyzem teljesen természetes, frusztrációkkal foglalkoznia. A legfőbb cél a képekkel való kommunikáció, a szociográfia szempontok szerinti dokumentáció gyakorlati elsajátítása.

Aki a feladatokat nem végzi el, de elegendő órán részt vett, az elégtelen (1-es) megajánlott jegyet kap.

A gyakorlati jegyet javítják fel a félév során gyűjthető szemináriumi pontok.

Szemináriumi pontok a következőkre adhatók (az oktató belátása szerint):

- Kiselőadás tartása, az oktató által meghatározott témában
- A témában releváns fotókiállítás látogatása és arról beszámoló az órán
- Órai aktivitás, hozzászólás
- Meghívott vendéghez intézett, releváns kérdés

Javaslatom: egy kiselőadás 5 pont, részvétel + kiselőadás max 10 pont, órai hozzászólás 1-2 pont, meghívott vendéghez 2-4 pont, és minden 10 pont egy-egy szemináriumi jegyet javít.

A gyakorlati jegy egy megajánlott jegy.

Ha a megajánlott jegy nem jeles (5), akkor a hallgató vizsgaidőszakban, szóbeli vizsgán javíthat. Szóbeli vizsgára a fotósorozatát elvégezheti, befejezheti vagy tovább fejlesztheti.

Támogató:

Magyarország felfedezése

Vizsga (1-5)

A vizsga követelménye az órákon elhangzott alkotó, csoportok ismerete, ezekkel kapcsolatos önálló vélemények megfogalmazása egy beszélgetés jellegű szituáció keretében. A vizsgán javasolt az online felületekről történő, a témával kapcsolatos képek megtalálása és bemutatása, ezek rendje legyen spontán és ne előre eltervezett. Fontos a vizsga párbeszéd jellege.

Ezen kívül beszélhet a mellékelt szakirodalom bármely részéről is. Fontos, hogy az ismeret ne egy megtanult adathalmaz legyen, hanem egy feldolgozott a képekkel, a fotográfiával, a szociofotóval kapcsolatos, önállóan kialakított látásmód, ami adott esetben képes reflektálni az alkotói megközelítésekre is.

Minden egyes jegy javításához három témát kell választani (Elégtelenről jelesre való javításra nincs lehetőség). Az egyes témák kifejtése témánként egy jegy javítására ad lehetőséget. A hallgató, döntése szerint, akár az első javítás után, az elégséges osztályzatnál is megállhat. Ha szeretne tovább menni, erre is van lehetősége egészen a négyes osztályzatig.

A másik lehetőség a fotósorozat vizsgán történő bemutatása. Ez sokkal kockázatosabb, mert a hallgató kihagyta az órákon való konzultáció lehetőségét. Anyagát nem tudta az előadó javaslatai szerint fejleszteni. Azt gondolom, ha ennek ellenére meg tudta oldani a feladatot, az előadó ezt saját belátása szerinti mértékben számítja be az osztályzatba, az elégtelen megajánlott jegy esetén szintén maximum a négyes osztályzatig javíthat.

Fenntarthatóság

Az Agenda 2030 tervezet 17 beavatkozási területe közül jelen tantárgy a következőkhöz kapcsolódik:

1. A szegénység minden formájának felszámolása: társadalmi érzékenység növelése a szociofotó révén
5. Nemek közti egyenlőség képi ábrázolása
16. Cél a békés és befogadó társadalmak előmozdítása a fenntartható fejlődés érdekében: szociofotó témaválasztásában gyakran a multi-etnikus társadalmak működése, kirekesztettség stb. áll fókuszban.

Támogató:

Magyarország felfedezése

A tanóra menete

Az első órán közösen megtekintjük Zolnay Pál Fotográfia című filmjét. A film a retusőr és a fotós nézetbeli különbségéről szól, ez jó alapja lehet a szociofotó körüli etikai szempontok felépítésére. A film utáni beszélgetésen ez lenne a közös feladat.

A második óra a technikai és tudásbeli szintek felméréséről szól. Ehhez nem elég a hallgatók megkérdezése, ezért erre az órára magukkal kell hozni a "beugró feladatot". Aki ezt nem teszi meg erre az órára még egy-két alkalommal pótolhatja, de így könnyen lemaradhat a fő feladatban.

Az első két tanóra után, minden egyes alkalommal bemutatásra kerül vagy egy alkotó, vagy egy szociofotóval kapcsolatba hozható, elsősorban dokumentarista, humanitárus fotográfia irányzat, korszak, csoport, ügynökség, adott esetben szintén egy-egy alkotó is. Ezek a példák a fotográfia ismeretek szélesítését és a meglévő ismeretek új szemmel való vizsgálatát szolgálják. Az órák egymás utáni felépítésének meghatározó szempontja nem feltétlenül időrendi vagy történeti, de egészen a kortárs műfajokig vezet. A fő cél alkotói oldalról megismerni a társadalmi problémák vizuális megjelenítését, különös tekintettel a felelős etikai szerepvállalásra a bemutatni kívánt személyek, társadalmi csoportok érdekében. Fontos tudatában lenni, hogy hol húzódnak azok a határok, amiket átlépve a fotós tevékenysége öncélúvá, hatásvadásszá válik. Az elsődleges feladat nem díjak hajhászása, hanem a minél szélesebb és értékesebb közönség elérése, a felvetett problémákkal kapcsolatos érzékenyítés. A hallgatónak meg kell tanulni, hogy mik azok a pontok, ahol már az általa feltételezett nyilvánosság biztosítása nem elegendő és azonnali segítségre, beavatkozásra van szükség. Az kurzus végére a hallgatók képessé kell váljanak önálló és adott esetekre vonatkozó etikai kódexek kialakítására és azok követésére, közvetítésére.

A fő feladat elvégzésének formája teljesen kötetlen. Ellenben fontos és elvárássá formálható, hogy a munka folyamata a kurzus egész ideje alatt jól követhető legyen. Pótolhatatlan tapasztalatokat adhat az óráról órára történő konzultáció. Erre fejben és képekkel is egyaránt készülni kell. A jól megválasztott téma biztosíthatja az anyag állandó fejleszthetőségét, pontosíthatóságát, az esetleges szituáció ismételt megfigyelését, azok rögzítését.

Órarendi beosztás

A tanórát kéthetente, dupla időszámban tartjuk, azaz 7*2*90 perc + 20 perc szünet. Ennek előnye, hogy

- hogy a nagyobb, kiterjedtebb életművek is alaposan áttekinthetők és átbeszélhetők
- a nagy feladat kidolgozására, fejlesztésére több idő van a két tanóra között, a konzultációk alapján a javításra is több idő juthat
- jobban tervezhető a félév, nem maradnak el órák (ezzel szemben a hazai felsőoktatásban a 14 hétre tervezett tematika átlag 12 megvalósult alkalmat jelent).

Ennek megfelelően az órarendi beosztás pl. így nézhet ki:
minden páros héten este 17:00 és 20:20 között.

Hetekre bontott tematika

A kurzus órái:	Dátum:	Téma:
		Regisztrációs hét

Támogató:

Magyarország felfedezése

1	első hét	<p>Zolnay Pál Fotográfia című filmjének megtekintése és közös átbeszélése. Különös tekintettel a film két szereplőjének alapkonfliktusára, ennek a konfliktusnak az elhelyezésére a kortárs szociofotó szempontjából.</p> <p>A rendező a film alapkonfliktusát a „Fotós és a Retusőr törvényszerű megütközéseként” képzelte el, hiszen előbbi a kendőzetlen valóságot szeretné megörökíteni, utóbbi a reménybeli kuncsatok kívánságait akarja teljesíteni, vagyis „minél hűségesebb képet fotografál a Fotós, annál több dolgot ad a Retusőrnek...”</p> <p>A “beugró házi feladat” szempont és elvárásrendszerének ismertetése.</p>
2	első hét	<p>Fotográfiai alapismeretek:</p> <p>A hallgatók képességeinek, elsősorban technikai tudásának felmérése.</p> <p>A nagy feladat ismertetése, a hallgatók tudásának megfelelő témaválasztás megkönnyítése példákkal, ellenpéldákkal. Ebben nagy segítségre lesz az elkészült feladat, aminek az értékelése is megtörténik.</p>
3	harmadik hét	<p>Fotográfiai műfajok:</p> <p>Dokumentumfotó, dokumentarizmus, szociofotó, szubjektív dokumentarizmus, sajtófotó, propaganda, aktivizmus. A felsorolt területek tisztázása, különös tekintettel az érvényes átfedésekre.</p>
4	harmadik hét	<p>Etika és jog:</p> <p>A hatályos magyarországi jogi környezet megismerése, közös kreatív <i>brainstorming</i> jellegű beszélgetés a felmerülő problémákra, visszasságokra és nehézségekre való fókusszal.</p> <p>A helyes etikai érzék megalapozása egyértelmű példákon keresztül. Hol kezdődik a terepen dolgozó fotós felelőssége azokkal szemben, akiket lefényképez? Az első pillanatban, a témájának megválasztásánál már tudatosan kell eljárnia.</p>

Támogató:

Magyarország felfedezése

5	ötödik hét	<p>A korai szociofotó Magyarországon:</p> <p>Escher Károly, Kálmán Kata, Reismann János, id. Konok Tamás (A példák szerencsére még tovább bővíthetők, ezek a javaslataim, de természetesen a kurzus oktatója ismeretei alapján választhat más fotográfusokat is)</p> <p>A korai szociofotó a tengeren túl:</p> <p>A Farm Security Administration története, legfontosabb alkotói (Walker Evans, Dorothea Lange, Gordon Parks) Kitekintés a jelentősebb művek jelenkori műtárgypiaci jelenlétére, szerepére.</p>
6	ötödik hét	<p>A kamera jelenléte:</p> <p>Hogyan ne legyünk zavarban, se mi, se azok, akiket fotózunk. Eltüntethető-e a kamera jelenléte, csökkenthető-e a vele járó agresszió?</p>
7	hetedik hét	<p>A frontvonal szociofotója:</p> <p>Haditudósítók és világháborúk. Roger Fenton A halál árnyékának völgyében című képének elemzése. Különös tekintettel a kor fotótechnikai lehetőségeire, ezek következményére a korabeli háborús képeken.</p> <p>Ismeretlen szerzők első világháborús képei a Fortepan gyűjteményről. Mi tudható meg ezekről a képekről?</p> <p>Robert Capa vs. Tony Vaccaro. A második világháború és a tömegtájékoztatás.</p> <p>A háború utáni fotográfia:</p> <p>A Magnum ügynökség megalakulása. Mi maradt a világból? Ennek bemutatása a fotográfiára hárul. Szociofotónak tekinthető-e a bulvár és a bűnügyi fotográfia (WeeGee)? Propagandafotó a kommunista országokban.</p>
8	hetedik hét	<p>Terepmunka:</p> <p>Saját gyakorlatok kialakítása a terepen. Az észrevétlen irányítás és beállított helyzetek közötti határ.</p>

Támogató:

Magyarország felfedezése

9	kilencedik hét	<p>Kiemelkedő, a magyar fotográfiát napjainkig meghatározó alkotók és projektek I.:</p> <p>Korniss Péter: Múlt idő (1979); A vendégmunkás (1988) Szalay Zoltán: Ingázók (1964) Féner Tamás börtönfotói</p> <p>Szebeni András képei Bakonyi Péter 1983-ban megjelent, <i>Téboly, terápia, stigma</i> című könyvéhez Horváth M. Judit - Stalter György: Más világ Urban Tamás munkássága</p>
10	kilencedik hét	<p>Utómunka:</p> <p>Retus, képmódosító szoftverek használata, sajátos etikája.</p>
11	11. hét	<p>ÖNGYILKOSSÁG – Magyarország 1956–1986</p> <p>Kiállítás a Budapesti Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Helyszínelő Részlegének fotóarchívumának képeiből. (2018)</p> <p>A szociofotón túl:</p> <p>Szubjektív dokumentarizmus: Benő Imre ózdi sorozata ami harminc éven keresztül készült (esetleges párhuzam: W. Eugene Smith Pittsburg projektje) Saját szemmel; Erhardt Miklós és Dominic Hislop fotóprojektje (1997-1998) Sajtó szerepe a társadalmi problémák bemutatásában: az Abcúg portál története a megszűnésig</p>
12	11. hét	<p>Mit lehet és mit nem lehet bemutatni? További etikai kérdések átbeszélése, megismerkedés a meglévő protokollokkal.</p>
13	13. hét	<p>Fényképészet és aktivizmus:</p> <p>Csoszó Gabriella (Ha van lehetőség, akkor a meghívott előadó beszámolója a témában)</p>
14	13. hét	<p>Prezentációs és szerkesztési gyakorlat:</p> <p>A hallgatók feladatának közös szerkesztése és a kész anyaghoz kapcsolódó prezentáció szempontrendszerének felépítése. Az alkalom tulajdonképpen egy vezetett próbavizsga.</p>

Irodalom:

Támogató:

Magyarország felfedezése

1.	Albertini Béla(1997) A magyar szociofotó története. MFM, Kecskemét, 101-130.o.
2.	Bán András(2008) A vizuális antropológia felé, Typotex Kiadó
3.	Susan Sontag(2007) A fényképezésről, Európa Kiadó
4.	Lengyel György - Vizuális szociológia. Szöveggyűjtemény a fotó társadalomtudományi alkalmazásáról. Budapesti Corvinus Egyetem https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_05_Vizualis_szociologia_szoveggyujtemeny_a_foto_tarsadalomtudomanyi_alkalmazasarol_Szerk_Lengyel/pr01.html
5.	Albertini Béla http://fotomuveszet.net/korabbi_szamok/199912/albertini_bela_a_magyar_szociofoto_tortenete_a_kez_detektol_a_masodik_vilaghaboru_vegeig
6.	REISMANN JÁNOS (1905-1976) ÉLETE ÉS RITKÁN LÁTOTT FELVÉTELEI - TÓRY KLÁRA ÍRÁSA https://maimanohaz.blog.hu/2019/05/30/reismann_janos_1905-1975_elete_es_ritkan_latott_felvetelei_tory_klara_irasa
7.	Závada Pál (2006[1986, 1991]) Kulákprés Bp. Magvető, 7-143.o.
8.	Korniss Péter - Závada Pál(2011) Egy sor cigány. Corvina Kiadó
9.	Kultúrház - Mi a szociofó?, M2 (Vendég: Horváth Dávid, Kincses Károly és László Gergely) - Adásnap: 2006. október 20. https://nava.hu/id/224538/
10.	Howard S. Becker: Visual Sociology, Documentary Photography, and Photojournalism: It's (Almost) All a Matter of Context (5-14. old.); Visual Sociology, 10. évf. 1-2. szám,
11.	Kiosk. A History of Photojournalism Hardcover – March 15, 2002
12.	The Likes of Us: Photography and the Farm Security Administration Hardcover – Illustrated, October 1, 2008

Fotó (Link) gyűjtemény az órákhoz	
1.	https://filmarchiv.hu/hu/alapfilmek/film/fotografia
2.	https://www.lensculture.com/articles/bruce-gilden-face

Támogató:

Magyarország felfedezése

3.	http://fotografus.hu/ http://www.fotomuveszet.net/korabbi_szamok/200556/fenykepezek_tehat_vagyok http://www.fotomuveszet.net/korabbi_szamok/200512/a_valasztas_ketes_kivaltsaga https://en.mandadb.hu/tetel/655608/Propaganda_foto
4.	https://capacenter.hu/esemenyek/szerzoi-jogok-napja-a-fotografusokat-erinto-jogokrol-nem-a-paragrafusjelekben-elveszve/
5.	https://fortepan.hu/hu/photos/?q=Konok%20Tam%C3%A1s%20id https://index.hu/nagykep/2013/01/12/egy_humanista_fotiszt_kepei_a_don-kanyarbol/ https://www.loc.gov/pictures/collection/fsa/
6.	https://www.moma.org/learn/moma_learning/walker-evans-subway-portraits-1938-41/ https://mamanohaz.blog.hu/2017/06/07/walker_evans_titokban_keszult_kepei_a_new_york-i_metro_utasairol_1938
7.	https://index.hu/nagykep/2014/03/31/a_halal_arnyekanak_volgyeben/ https://en.wikipedia.org/wiki/Tony_Vaccaro https://www.magnumphotos.com/about-magnum/history/
8.	https://mediastorm.com/publication/kingsleys-crossing
9.	https://index.hu/fortepan/2019/06/23/pusztaszabolcs-budapest_retur/ https://index.hu/nagykep/2019/07/15/kadar-kori_elmegyogvintezetek_falai_mogott_szebeni_andras_lipotmezo_pszichiatra_foto_zas_titkos/ http://www.fotomuveszet.net/korabbi_szamok/200634/fener_bortoneben https://index.hu/fortepan/2018/12/15/ezek_a_kepek_nem_hagyhatjak_el_az_intezet_falait/ https://index.hu/fortepan/2017/09/10/az_ember_aki_ott_volt/ https://index.hu/nagykep/2016/05/22/azokat_fotozza_akiket_legszivesebben_eltorolnenek/
10.	https://petapixel.com/2013/09/12/marked-photographs-show-iconic-prints-edited-darkroom/
11.	https://index.hu/fortepan/2018/09/30/van_olyan_szam_amiben_evtizedekig_vilagelsok_voltunk/ http://cdsporch.photoshelter.com/gallery/Dream-Street-W-Eugene-Smiths-Pittsburgh-Project/G00005uaSUCgnh9c https://mamanohaz.blog.hu/2017/12/28/a_het_fotosa_valogatás_benko_imre_legendas_sorozataiból http://www.c3.hu/~torokfurdo/erhardt.htm
12.	https://www.worldpressphoto.org/collection/photo-contest
13.	http://freedoc-gabriellacsoszo.blogspot.com/

Támogató: